

Љубомир Д. ФРЧКОСКИ

W

*I li rabot et e
kako lu/e
i li umret e!*

W

FR^KOVCI

ЗАРОБЕН УМ

Просто е тажно да ги гледате и слушате политичарите Албанци од Македонија! Независно од "орелот" на релативни "добитници" од сиот процес на расправи околу малцинските права, овие петнаесетина години и посебно по Охридскиот договор, секогаш повторно гледате луѓе со "заробен ум".

Луѓе, кои дури и кога се интеллигентни, стануваат жртви на етно-дискурсот на една примитивна етно-кауза од која не можат да излезат. Тоа посебно станува јасно пред секој турнус на избори. Морам да признаам дека се понадевав дека нешто на тој план ќе се промени со партиципацијата на ДУИ во власта. Ова независно од познатите парадокси на квази-герилата која со политички хokus-покус станува политичка партија и облекува цивилни костуми. Но, со повторната дебата за т.н. "регионализација" на земјава, по усвојување на Законот за децентрализација и со повторното посегнување за потребата да се поистоветат (пронајдат) со химната на државата и знамето, сè повеќе е јасно дека ниту тие немаат сила да излезат од центрипеталната сила на конфликти кои ги создава архаичниот етноцентричен модел на барање на етнички, колективни права поврзани со територија и голиот симболизам на етно-дискурсот.

Тоа па тоа!

Имам впечаток дека нивото на политичари кај Албанците, освен недостаток на храброст и чесност да се судрат со тој ретрограден политички кафез, имаат и посебен интерес него да го "култивираат" на некаков начин. Тој начин е веќе наречен "кетман" политичар. Тоа е политичар кој "лаже". Зборува едно на странските експерти, со цел да се покаже "модераторен"; друго на своите македонски коалициони партнери за да постигнат некоја политичка цел; и конечно трето на јавните изборни собири до своите гласачи, со извинување дека: "...таква била политиката и пропагандата...". **СО ТОА ЈА ИЗБЕГНУВААТ ОСНОВНАТА ЗАДАЧА НА ПОЛИТИЧАРОТ ДА ПРЕДВОДИ И ДЕФИНИРА ИДЕИ, ДА БИДЕ ОДГОВОРЕН И ХРАБАР ДА**

СТОИ ЗАД ОДГОВОРНОСТА. Наспроти тоа стануваат заложници на улицата и најлошите и најгласните од изборните собири, вообичаено се тоа хулиганите во гласачките толпи. Мављан Таири е само највулгарната, најпростачка копија на тој вид "кетмани". Таквиот вид политичари согледуваат дека тие не се способни за нормална политика, без етно-омраза. Дека во таков дискурс тие не знаат нормално да управуваат со социјалните работи и да ги решаваат проблемите. Тоа самосознание тие упорно го кријат **ЗАД АГРЕСИВНАТА ЕТНО-РЕТОРИКА, КОЈА КАКО ШТО ВИДОВМЕ ЗАВРШУВА ВО ОТВОРЕН ПОВИК ДА СЕ ДИСКРИМИНИРА, ДА СЕ ПОДРЕДУВА ДРУГИОТ КАКО НАЧИН НА "ВОДЕЊЕ ПОЛИТИКА"?!**

Еден од најчестите и најгротескните "аргументи" кои го пронаоѓаат за таквото вечно повторување на етно-кафезот е т.н. аргумент на малтретирано дете! Демек бидејќи биле "дискриминирани" во минатото, тие имаат право да се изживуваат и да ги дискриминираат другите во иднина, како би се релаксирале...???

Имено, го репродуцираат оној психопрофил на масовен убиец од криминалните картотеки, кога убиецот бил малтретиран како дете, а потоа таа фрустрација ја манифестира во манијакално пореметување.

И двата наведени обиди за отворање прашања: она за државните симболи и она за регионализацијата се **НАДВОР ОД ОХРИДСКИОТ ДОГОВОР. ТОА Е ВАЖНО ДА СЕ КОНСТАТИРА БИДЕЈЌИ**

ТОЈ ДОГОВОР ПОСТОИ ДА ЈА ЗАВРШИ РАСПРАВАТА ЗА ПРАВАТА НА АЛБАНЦИТЕ ОД ГРОССОМОДО ВИД, ИЛИ ГОЛЕМИТЕ ПРАШАЊА. Она што останува е ситен вез на имплементација на некој подрачја од Договорот и најважното: да научат Албанците да бидат одговорни во вршењето на власта онаму каде што се мнозинство. Таа одговорност мора да биде мониторирана за да не следат инциденти на **ЛОША ПРАКТИКА, ПРОСЛЕДЕНА СО ТИВКО ЕТНИЧКО ЧИСТЕЊЕ НА НЕАЛБАНЦИТЕ ОД ТИЕ РЕГИОНИ.**

Регионализацијата и во верзијата на Џафери и онаа на ДУИ е насочена кон етнизација на децентрализацијата, имено обид на "заокружување" на територијата на која се протегаат "власта" на мнозинските албански општини. Како таков регионот би бил подготовка, за ништо друго, туку за развивање на посебни специфични односи со регионот на Косово и Албанија. Тој само за тоа е дизајниран и подготвуван.

Македонија е навистина мала држа-

ва, регионализмот да има некои посебни функционални ефекти и потреба. Тоа е констатирано безброј пати од сите експерти во областа и не е некаква наша "одбрана". Тој во било која верзија само би ја потенцирал опасноста од етнизација, тивко етничко чистење и деформација на децентрализацијата во правец на **ЕВРОПСКИОТ КОНТРА-ТРЕНД:** поврзување на етничките права со територија. Она што посебно Европа сака да го избегне во секој конкретен случај. **ИСФРЛАЊЕ НА ТЕЗАТА ЗА РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА СЛУЖИ НА ЕТНО-КРЕАТУРИТЕ КАЈ АЛБАНЦИТЕ ЗА ОДРЖУВАЊЕ НА ОВАА ТЕМА И РЕТОРИКА УШТЕ МАЛКУ ЖИВА И ВО ЦЕНТАРОТ НА ПОЛИТИЧКАТА ДЕБАТА.** Тие немаат ништо друго за понуда ниту знаат нешто друго да дебатираат и измислуваат теми само од таа "домашна задача". Доколку не би отворале вакви теми, вистинската демократска дебата би се насочила (а тие тоа не го сакаат и бегаат од тоа како ѓавол од крст) кон културолошките теми и темите на индивидуалните човекови

права од видот: правата на жените во политичката култура на Албанците; организираниот криминал и албанската политичка култура; проблемот на регрутирање во државната администрација според Охридскиот договор и "исклучувањето" на жените од тој процес; културата на неодговорност кон граѓанските должности (неплаќање и неучество во даночните и во редовните обврски кон меѓа системите на државата: неплаќање струја во цели региони и сл...) и она што е можеби најболно: недостаток демократски капацитет за нормално владеење како мнозинство во општините каде што тие се тоа. Мошне суров однос кон малцинствата и голема микро-небезбедност во тие региони за имотот и воопшто секојдневниот живот на граѓаните.

Некои од спомнативе етно-креатури кај Албанците сосема нелегитимно се обидуваат во сè "да се препознаат", па и во државните симболи на земјата. Никаде во ниту еден меѓународен инструмент таква должност не е забележана. **МАЈЦИНСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ МОЖЕ ДА ИМАТ ПРАВО НА ЈАВНА УПОТРЕБА НА СВОИТЕ ЕТНО-СИМБОЛИ, НО НЕ И НУЖНО ПРЕЛЕВАЊЕ НА ИСТИТЕ ВО ДРЖАВНИТЕ СИМБОЛИ НА ДАДЕНАТА ДРЖАВА.** Државните симболи, во македонскиот случај се земски-симболи **СОНЦЕТО** и тие се поврзани со дваесетина векови македонска држава и борба за неа, а не со етно-симболите на поедина заедница. Од таму тие се подлабоко и похтонски втемелени. Химната е израз на борбата за создавање на сегашната држава во која токму наведените личности во неа придонеле доминантно и неспорно (од аспект на историските факти), а не е митолошка ниту вештачко синкретичка како израз на **СЕГАШНИТЕ ФРУСТРАЦИИ СО СИМЕТРИИТЕ НА ЕТНО-КРЕАТУРИТЕ КАЈ АЛБАНЦИТЕ.** Нема ниту ќе има било каква меѓународна поддршка за таква операција и сите граѓани од Македонија треба сериозно да го игнорираат таквиот нелегитимен набој кај дел од албанските политичари. Да покажат дека е дојдено до крај, **ВИСТИНСКИ КРАЈ НА ТАКОВ ВИД ИСКОНСТРУИРАНА ДЕБАТА.** Дека од сега па понатака **ЌЕ РАЗГОВАРАМЕ И ЌЕ СЕ БОРИМЕ САМО ЗА ДЕМОКРАТИЈА И ЧОВЕКОВИ ПРАВА И ДЕКА ОД ТАА ДЕБАТА НИКОЈ НЕМА ДА МОЖЕ ДА НЕ ДЕКОНЦЕНТРИРА СО СТРАНИЧНИ ЕТНО-ХИСТЕРИИ.**

Тоа е политичката агенда во Македонија на која мора да се обединат најголем број политички субјекти и свесно да ја буткаат во прв план и на неа да ја добијат сета меѓународна јавност повторно и повторно, ако е потребно. ●

